

Rządowy Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych „Moc Małych Społeczności”

na rok 2025

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU REGULAMINU KONKURSU

Minister do spraw
Społeczeństwa Obywatelskiego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Moc Małych
Społeczności

Raport z konsultacji społecznych projektu Regulaminu konkursu na rok 2025 w ramach Rządowego Programu Moc Małych Społeczności

Organizacja konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektu Regulaminu konkursu na rok 2025 w ramach Rządowego Programu Moc Małych Społeczności zostały ogłoszone na stronie internetowej NIW-CRSO w dniu 22 kwietnia 2025 r.ⁱ i trwały do 30 kwietnia 2025 r. Konsultacje były prowadzone drogą elektroniczną - poprzez formularz elektroniczny, który należało uzupełnić i wysłać na adres e-mail mms@niw.gov.pl

Podsumowanie konsultacji społecznych

W konsultacjach społecznych Regulaminu programu Moc Małych Społeczności zgłoszono 74 uwagi. W konsultacjach wzięło udział 19 organizacji. A są to:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Sierakówku
2. Fundacja MARS
3. Fundacja Twórczej Edukacji Góra Marzeń
4. Koło Gospodyń Wiejskich Sadłóg – Sadłówek - Paniewek
5. Józef Żurek
6. Federacja Organizacji Katolickich
7. Komitet Obrony Demokracji
8. Stowarzyszenie Kraina św. Anny
9. Urząd Gminy Połajewo
10. Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych
11. Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych
12. Stowarzyszenie MOST
13. STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIASTA KROSNA "POMOCNA DŁOŃ"
14. Forum Darczyńców w Polsce
15. Fundacja Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych
16. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
17. Federacja Mazowia
18. WIELOBRANŻOWA SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA - ŁOBEZ
19. CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH PIASECZNO

Spośród 74 uwag 18 uwag uwzględniono w całości, 10 zgłoszonych uwag uwzględniono częściowo, 13 uwag opatrzone wyjaśnieniem, 33 uwag nie uwzględniono i opatrzone je komentarzem. Decyzję o ostatecznym kształcie Regulaminu podjęła Rada NIW-CRSO po dyskusji z dyrektorem Instytutu.

Zestawienie zgłoszonych uwag wraz ze stanowiskiem Zgłaszających przedstawia załączona tabela.

ⁱ <https://niw.gov.pl/konsultacje-spoeczne-regulaminu-konkursu-moc-malych-spoecznosci-edycja-2025/>

Ip	Nazwa organizacji	Uwaga	Uzasadnienie	Odniesienie się do uwagi	Uzasadnienie2
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Sierakówku	Część A – Zasady przyznawania dotacji Podmioty uprawnione i nieuprawnione, str. 13, których średni przychód z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych nie przekroczył 200.000 zł; Proszę o zmianę lub doprecyzowanie	Proszę o doprecyzowanie czy chodzi o średni przychód z trzech ostatnich lat rocznie ? Czy łącznie przychód z trzech ostatnich lat nie może przekroczyć 200 tys.? Ponadto wykluczy to wiele jednostek OSP, które w ostatnich latach uzyskały dotację na zakup samochodu. Proszę o rozważenie zniesienie tego zapisu lub zmianę kwoty na znacznie większą.	Uwaga nieuwzględniona	Uprawnione są organizacje, których średni przychód z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych nie przekroczył 200.000 zł w ciągu jednego roku. Dotacje wliczają się w przychód organizacji. Jest to założenie sformułowane w Programie, którego nie można zmienić na etapie Regulaminu konkursu.
2	Fundacja MARS	1) pula środków na granty powinna być dzielona pomiędzy powiaty	aby proporcjonalnie rozwijać każdy obszar a nie tylko te gdzie jest dużo oceniających i przychylnie patrzeć na wybrane przez siebie podmioty. Można to wyliczać na podstawie zagęszczenia NGO, PES, KGW w danym powiecie i proporcjonalnie dzielić % budżet między wszystkich w Polsce. Bez tego projektu nie ma sensu i będą ponownie jedne regiony dofinansowane więcej a drugie wogóle tak jak ma się to do powiatu płońskiego i wielu podobnych.	Uwaga nieuwzględniona	Zadanie równomiernego podziału dotacji na powiaty w ramach województwa będzie należało do Operatora. Będzie to jeden z elementów ocenianych w ramach oceny merytorycznej oferty.
		2) Zgłoszenia o granty składane przez podmioty powinny być podzielone pomiędzy kilka kategorii	każdy podmiot ma swoje zalety, know how, umiejętności itd. Więc dla wyrównania szans podział na tematy społeczne którymi się zajmują + innowacja regionalna.	Uwaga nieuwzględniona	W Regulaminie zastosowany został podział na Priorytety oraz w ramach Priorytetu 1 alokacja środków została podzielona na województwa, tak by zapewnić równomierny podział grantów w całej Polsce. Jednocześnie Program zakłada wspieranie organizacji niezależnie od tematów, którymi się zajmują, wprowadzanie takiego podziału w regulaminie nie byłoby więc uzasadnione.
		3) Podmioty które otrzymał dofinansowanie nie mogą startować w kolejnej edycji naboru	zabierają szanse innym na dofinansowanie. Brak możliwości startu 1-2 edycję do rozpatrzenia. Dzięki temu będzie społeczna równość regionalnie	Wyjaśnienie	Na chwilę obecną Program przewiduje jeden konkurs. Zakończenie realizacji Programu zaplanowane jest do 31.12.2025.
		4) W konkursach startują podmioty które mogą mieć oddziały co powinno być ograniczone aby nie startowały nagle w każdym powiecie bo mają utworzone wirtualne placówki.	Podobna sytuacja jest obecnie w konkursach mOWES gdzie w subregionach startują podmioty z innych subregionów. To prowadzi do ograniczenia wykorzystania środków na danym terenie gdyż taki podmiot nie wykorzysta pieniędzy w 100% lokalnie.	Wyjaśnienie	Oddziały terenowe organizacji pozarządowych, które nie posiadają osobowości prawnej są podmiotami nieuprawnionymi do udziału w konkursie z wyjątkiem priorytetu 3 (regranting), gdzie starują również grupy nieformalne.
3	Fundacja Twórczej Edukacji Góra Marzeń	Wysokość dotacji i wkład własny Rozdział II, Punkt 3. str. 22 W ramach 1. priorytetu przewidziano dotację od 20 000 do 50 000 zł. Wnoszę o podniesienie limitu do 150 000 zł	W ramach zaplanowanej dotacji ciężko przy obecnych cenach zrealizować cykl działań aktywizujący społeczność lokalną czy przygotować ją na istniejące zagrożenia, tak by przyniosły one trwały efekt. Koszty wynajmu sal, zatrudnienia specjalistów, przeprowadzenie działań znacznie przewyższają kwotę 50 000 zł.	Uwaga nieuwzględniona	Zadania realizowane w ramach konkursu z założenia są działaniami krótkimi, o charakterze lokalnym. Podmiotami uprawnionymi do udziału w konkursie są organizacje o mniejszym budżecie, w związku z czym wysokość dotacji musi być adekwatna do potencjału Oferentów oraz czasu trwania projektu.
		Rozdział II, Czas realizacji zadania 21 „Czas realizacji zadań W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów trwających i realizowanych w terminie od 1 czerwca 2025 r. do 30 listopada 2025 r” – a zarazem „Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert planowane jest w drugim/trzecim półroczu 2025 roku. Wnoszę o wydłużenie dofinansowania projektów do co najmniej końca roku 2025.	W prezentowanej formie regulaminu dofinansowanie projektów niemal wyklucza możliwość skorzystania z niego, gdyż obsługa projektu najpewniej wydłuży również okres wypłat. Młode organizacje nie mają zaplecza finansowego, aby zaprojektowane działania pokryć z własnych środków przez ewentualną wypłatą środków.	Uwaga nieuwzględniona	Program zaplanowany został do realizacji do 31.12.2025 i nie ma możliwości realizacji działań konkursowych czy projektowych po 31.12.2025. Co więcej, działania muszą zakończyć się do końca listopada 2025 r., ponieważ potrzeba co najmniej 30 dni na złożenie przez beneficjentów sprawozdań z realizacji zadań. Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert planowane jest w drugim kwartale 2025 r.

4	Koło Gospodyń Wiejskich Sadłóg – Sadłówek - Paniewek	Rozdział III Zasady ubiegania się o dotację Strona 31 W Rozdziale zapisano, że Organizacja może złożyć tylko jedną ofertę w ramach jednego priorytetu. W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach więcej niż jednego z priorytetów umowa zostanie podpisana z Organizacją wyłącznie w ramach jednego priorytetu, wybranego przez Organizację. Należy albo zabronić składania wniosków w ramach kilku priorytetów albo pozwolić np. na składanie wniosków w priorytecie 1 i 2 i zezwolić na podpisywanie u mów w obu priorytetach.	Uważam, że zawężenie możliwości złożenia przez Organizację tylko jednego wniosku w ramach jednego priorytetu jest zasadne. Ale niezasadnym jest ograniczanie podpisania umowy tylko w ramach jednego priorytetu. Priorytet 1 i 2 są skrajnie różne – jedyny wspólny łącznik to możliwość wzmocnienia organizacji poprzez dokonanie zakupów własnego rozwoju instytucjonalnego. Małe miejscowości nie mają sieciowania organizacji pozarządowych, nie mają bardzo często również liderów pośród organizacji działających w ramach danej gminy czy powiatu. Każda z nich pracuje tylko na siebie. Pozwolenie na wyłonienie liderów przyczyni się do wsparcia tych organizacji na danym terenie. Priorytet pierwszy i drugi nie wykluczają się wzajemnie – wręcz mogą stanowić uzupełnienie siebie i wyłonienie lokalnych liderów NGO. Pozostawienie możliwości podpisania tylko jednej umowy spowoduje że organizację będą musiały wybierać pomiędzy tymi dwoma priorytetami i często dobre pomysły nie zostaną zrealizowane.	Uwaga częściowo uwzględniona	Priorytet 1 oraz Priorytet 2 i 3 adresowane są do różnych typów organizacji (P1 - organizacje małe i lokalne, P2 i P3 - organizacje większe, będące sieciami lub posiadające potencjał do bycia operatorami). Jednocześnie umożliwiono realizowanie projektów zarówno w Priorytecie 2, jak i 3.
		Rozdział II Podrozdział 2/ Strona 22 Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert planowane jest w drugim/trzecim półroczu 2025 roku. – należy tutaj wskazać kwartał zamiast półrocza	Wynika to pewnie z omyłki pisarskiej. Jednak jeśli rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w trzecim kwartale bardzo ograniczy to możliwości działań organizacji. Należy pamiętać, że wiele organizacji boryka się z problemami lokalowymi. Co za tym idzie ich działania kształtują pory roku. Bardzo wiele działań planowanych jest właśnie na okres czerwiec- wrzesień, kiedy można wiele działań realizować na dworze. Wskazane by było rozstrzygnięcie naborów i podpisanie umów zrealizować najpóźniej w miesiącu czerwcu 2025 roku a w kolejnych latach nabór wniosków realizować od stycznia do marca maksymalnie po to aby np. od maja móc realizować projekty.	Uwaga uwzględniona	
		Rozdział II Podrozdział 1 Strona 16 Działania edukacji ekologicznej lokalnych społeczności	Zmiany klimatyczne postępują coraz szybciej. Potrzebna jest pilna edukacja w tym zakresie. NGO mogły by taką prowadzić w okresie wakacyjnym wśród dzieci i młodzieży np. Warto ddoac takie działanie w ramach Priorytetu I.	Wyjaśnienie	Działania takie będą wpisywały się w konkurs, jednak muszą zostać uzasadnione w odniesieniu do celów Programu.
		Rozdział II Podrozdział 1 Strona 16 Należy umożliwić organizację spotkań integracyjnych otwierających realizację projektu lub podsumowujących realizację projektu	W ramach Priorytetu nie będą finansowane działania o charakterze cyklicznym (np. festyny, festiwale, lokalne święta, dożynki, zawody sportowe – taki zapis jest jak najbardziej słuszny. Należy może jednak sprecyzować czy jest możliwość w ramach promocji np. organizacja jakieś imprezy promującej i podsumowującej projekt.	Uwaga uwzględniona	Usunięto zakaz finansowania wydarzeń cyklicznych
5	Józef Żurek	bardzo mało uwagi poświęcono ludziom starszym- seniorom. Brak propozycji skierowanych wprost do seniorów. A przecież, jak wynika z odpowiednich raportów nasze społeczeństwo bardzo się starzeje i wymaga działań zmierzających do poprawy kondycji fizycznej i psychicznej ludzi w podeszłym wieku. Mam nadzieję na uwzględnienie mojego postulatu.		Uwaga nieuwzględniona	Program nie jest Programem tematycznym skupionym na konkretnej grupie odbiorców. Działania adresowane do seniorów będą się wpisywały w Program. W ramach konkursu można realizować zadania w ramach wszystkich sfer pożytku publicznego, które są traktowane równorzędnie.

6	Federacja Organizacji Katolickich	14. Podmioty uprawnione i nieuprawnione13Zmiana w zakresie młodych organizacji pozarządowych: - obecny zapis: „(...)zostały zarejestrowane do dnia 31 grudnia 2024 roku – w przypadku Priorytetu 1 i 2, bądź – w przypadku operatorów w Priorytecie 3 – do dnia 31 grudnia 2021 roku” - proponowana zmiana: „(...)zostały zarejestrowane do dnia 31 marca 2025 roku – w przypadku Priorytetu 1 i 2, bądź – w przypadku operatorów w Priorytecie 3 – do dnia 31 grudnia 2021 roku”	W związku z zapowiedziami konkursu i ogólnopolską kampanią realizowaną przez NIW-CRSO oraz Ministrę ds. Pożytku Publicznego, szerokim zainteresowaniem odbiła się propozycja niniejszego Programu. Federacja jak współoperator regrantingu na Dolnym Śląsku również włączyła się w promocję konkursu, który jest skierowany do małych organizacji, często pomijanych, zapomnianych. Również duża rzesza grup nieformalnych działających na rynku bez osobowości prawnej, w chwili dowiedzenia się o Programie i konkursie podjęła działania zmierzające do zarejestrowania ich społecznej działalności przekształcając ją w organizację pozarządową różnego typu. Bardzo duża liczba nowych organizacji przekształciła się z grup nieformalnych na młode NGO na początku roku, dlatego zwracamy się z prośbą o modyfikację niniejszego punktu regulaminu dając możliwość aplikowania w konkursie dla młodych NGO, które zostały powołane do życia również w I kwartale 2025, które zostały również zainspirowane do ustrukturyzowania się w formie organizacji z myślą możliwości rozwoju, w tym rozwoju instytucjonalnego, który na początkowym etapie jest bardzo ważny w kontekście chociażby wyposażenia organizacji czy to w program księgowy czy inne podstawowe narzędzia do funkcjonowania, a które w ramach innych konkursów czy to regrantingu czy zadań zleczanych przez samorządy nie są możliwe do realizacji, stąd wniosek o niedyskryminowanie młodych NGO- jeżeli ich wnioski się obronią, będą dobre, zostaną ocenione wysoko, otrzymają dofinansowanie, natomiast jeżeli nie to przynajmniej te organizację zdobędą doświadczenie, które zaowocuje w przyszłości, a droga do rozwoju nie zostanie im zamknięta już na etapie regulaminu.	Uwaga nieuwzględniona	Nie jest intencją Programu dofinansowanie organizacji, które powstały ze względu na uruchomienie Programu. Intencją jest wzmocnienie lokalnych organizacji, które posiadają doświadczenie i potencjał do wzmocnienia odporności społecznej w społeczności lokalnej. Jednocześnie wskazujemy, że młodsze organizacje mogą startować w konkursie w ramach priorytetu 3 (regranting).
7	Komitet Obrony Demokracji	Regulamin napisany mało formalnie, miejscami chaotycznie, w jednym miejscu kwestie nie zostały opisane całościowo, tematyka poruszona w środku jest kontynuowana jeszcze raz w końcówce regulaminu.		Uwaga nieuwzględniona	Mając na uwadze grupę docelową Programu regulamin celowo został napisany językiem przystępnym. Struktura Regulaminu wynika z procedury konkursowej w NIW-CRSO i jest stosowana w każdym z konkursów ogłaszanych przez NIW-CRSO.
	str. 13	Niezrozumiałe wyłączenie podmiotów bez doświadczenia w konkursach ofert.	W małych społecznościach chodzi właśnie o to, aby włączać każdą osobę i organizację, także tą bez doświadczenia	Wyjaśnienie	Wyłączenie dotyczy jedynie Priorytetu 3 - organizacji, które będą Operatorami wojewódzkimi, które będą dysponowały dotacjami w zależności od województwa: od 650.000 zł do 1.750.000 zł.
	str. 21	Niezrozumiałe określenie okresu realizacji zadań na 1.06.2025-30.11.2025. Należy podać realistyczne daty.	Regulamin jeszcze nie jest uchwalony a start programu ma nastąpić za 38 dni. A gdzie jeszcze czas na rozreklamowanie programu, na przegadanie tematu w małych społecznościach?	Uwaga uwzględniona	
	str. 35	Regulamin bywa na tyle precyzyjny, że określa treść protokołu ale nie określa minimalnej ilości ekspertów oceniających oferty ani ich kwalifikacji ani założeń do oceny.	Wymienione braki są rażące. Dla uniknięcia posądzeń o niedbalstwo lub nierzetelność, proces oceny merytorycznej winien być szczególnie precyzyjnie i jednoznacznie określony w Regulaminie.	Wyjaśnienie	Zasady te zostały opisane w Regulaminie, w części: IV. 1. Rozstrzygnięcie konkursu. Co więcej, zasady pracy ekspertów są opisane w przyjętej przez NIW Ramowej procedurze minimalizowania ryzyka wystąpienia konfliktu interesów w ramach oceny - dostępnej m.in. na stronie: https://niw.gov.pl/rusza-nowy-nabor-na-ekspertki-i-ekspertow-niw-crso/ merytorycznej wniosków/ofert dokonywanej przez ekspertów zewnętrznych oraz podczas Komisji Konkursowych i Paneli Ekspertów
	str. 36	Dla zapewnienia przejrzystości i niezależności pracy ekspertów dane ekspertów i podstawy ich pracy nie mogą być ujawniane.	Anonimowi eksperci mają rozstrzygać na podstawie nieznanych założeń. To pachnie Orwellem a nie demokracją, wolnością i przejrzystością.	Wyjaśnienie	Kryteria oceny merytorycznej zostały wskazane w Regulaminie wprost w części III.2. Ocena merytoryczna. Dane ekspertów współpracujących z NIW są jawne.

8	Stowarzyszenie Kraina św. Anny	rozdz. III. str. 31 Wyjątkiem jest Priorytet 3, w ramach którego Oferent może złożyć do 3 ofert – każdą na inne województwo – zapis do zmiany - Oferent może złożyć 1 ofertę.	Uważamy , że zapis spowoduje częściowe wyłączenie organizacji z danego województwa, na rzecz organizacji z zewnątrz. Powołując się na informacje, z odbytych spotkań przed konkursem, uważamy, że w województwach, w których była niska frekwencja organizacji składających wnioski do konkursów NIW - CRSO, taki zapis może spowodować dalsze zmniejszenie szans i aktywności organizacji składających wnioski do konkursów. W województwie opolskim jest co najmniej kilka organizacji mogących startować w Priorytecie 3 i one mają naprawdę duże doświadczenie i potencjał do realizacji Priorytetu 3. Ponadto przy ocenie wniosków bezcenna jest znajomość i potencjał wnioskodawców. Domniemy, że w innych województwach jest podobnie.	Uwaga częściowo uwzględniona	Rozwiązanie zostało wprowadzone, aby zapewnić, że w każdym z województw zostanie wyłoniony Operator. Wprowadzenie ograniczenia może spowodować, iż w którymś z województw nie zostanie złożona żadna oferta na przeprowadzenie regrantingu. Jednocześnie, aby zapewnić pierwszeństwo Operatorom z danego województwa, wprowadzone zostały dla nich punkty strategiczne.
9	Urząd Gminy Połajewo	1Część A, podrozdział 413Proszę o doprecyzowanie zapisu: „podmioty, których średni przychód z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych nie przekroczył 200.000 zł”, poprzez jednoznaczne określenie, czy chodzi o średnią arytmetyczną z trzech lat, czy o limit 200.000 zł w każdym roku osobno, np. poprzez zapis: „których średni roczny przychód, obliczony jako suma przychodów z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych podzielona przez trzy, nie przekroczył 200.000 zł”.	Zapis jest niejednoznaczny i może być różnie interpretowany. Podczas spotkania informacyjnego przekazano, że chodzi o niewykraczanie ponad 200.000 zł rocznie w każdym z trzech lat. Taka interpretacja jest bardziej rygorystyczna niż liczenie średniej i może wykluczać aktywne organizacje, które jednorazowo otrzymały większe dofinansowanie (np. z dotacji celowej). Preferujemy, aby warunek dotyczył średniego przychodu z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych, co naszym zdaniem lepiej oddaje realny poziom działalności organizacji i daje większą elastyczność podmiotom lokalnym. Dla przejrzystości i równego traktowania wnioskodawców należy doprecyzować zapis w regulaminie.	Uwaga uwzględniona	W Regulaminie wprowadzono inne rozwiązanie niż wcześniej prezentowane (wcześniejsze rozwiązanie było poddawane konsultacjom). Nowe rozwiązanie jest bardziej elastyczne - bierze się pod uwagę średnią wysokość budżetu z ostatnich trzech zamkniętych lat budżetowych.
10	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Rozdział III Zasady ubiegania się o dotację, str 31: W Rozdziale zapisano, że Organizacja może złożyć tylko jedną ofertę w ramach jednego priorytetu. W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach więcej niż jednego z priorytetów umowa zostanie podpisana z Organizacją wyłącznie w ramach jednego priorytetu, wybranego przez Organizację. Należy albo zabronić składania wniosków w ramach kilku priorytetów albo pozwolić np. na składanie wniosków w priorytecie 1 i 2 i zezwolić na podpisywanie u mów w obu priorytetach.	Uważam, że zawężenie możliwości złożenia przez Organizację tylko jednego wniosku w ramach jednego priorytetu jest zasadne. Ale niezasadnym jest ograniczanie podpisania umowy tylko w ramach jednego priorytetu. Priorytet 1 i 2 są skrajnie różne – jedyny wspólny łącznik to możliwość wzmocnienia organizacji poprzez dokonanie zakupów własnego rozwoju instytucjonalnego. Małe miejscowości nie mają sieciowania organizacji pozarządowych, nie mają bardzo często również liderów spośród organizacji działających w ramach danej gminy czy powiatu. Każda z nich pracuje tylko na siebie. Pozwolenie na wyłonienie liderów przyczyni się do wsparcia tych organizacji na danym terenie. Priorytet pierwszy i drugi nie wykluczają się wzajemnie – wręcz mogą stanowić uzupełnienie siebie i wyłonienie lokalnych liderów NGO. Pozostawienie możliwości podpisania tylko jednej umowy spowoduje że organizację będą musiały wybierać pomiędzy tymi dwoma priorytetami i często dobre pomysły nie zostaną zrealizowane.	Uwaga częściowo uwzględniona	Priorytet 1 oraz Priorytet 2 i 3 adresowane są do różnych typów organizacji (P1 - organizacje małe i lokalne, P2 i P3 - organizacje większe, będące sieciami lub posiadające potencjał do bycia operatorami). Jednocześnie umożliwiono realizowanie projektów zarówno w Priorytecie 2, jak i 3.
		Rozdział II Podrozdział 2: Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert planowane jest w drugim/trzecim półroczu 2025 roku. – należy tutaj wskazać kwartał zamiast półrocza	Wynika to pewnie z omyłki pisarskiej. Jednak jeśli rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w trzecim kwartale bardzo ograniczy to możliwości działań organizacji. Należy pamiętać, że wiele organizacji boryka się z problemami lokalowymi. Co za tym idzie ich działania kształtują pory roku. Bardzo wiele działań planowanych jest właśnie na okres czerwiec- wrzesień, kiedy można wiele działań realizować na dworze. Wskazane by było rozstrzygnięcie naborów i podpisanie umów zrealizować najpóźniej w miesiącu czerwcu 2025 roku a w kolejnych latach nabór wniosków realizować od stycznia do marca maksymalnie po to aby np. od maja móc realizować projekty	Uwaga uwzględniona	
		Rozdział II Podrozdział 1, str. 16: Działania edukacji ekologicznej lokalnych społeczności	Zmiany klimatyczne postępują coraz szybciej. Potrzebna jest pilna edukacja w tym zakresie. NGO mogły by taką prowadzić w okresie wakacyjnym wśród dzieci i młodzieży np. Warto dooac takie działanie w ramach Priorytetu I.	Wyjaśnienie	Działania takie będą wpisywały się w konkurs, jednak muszą zostać uzasadnione w odniesieniu do celów Programu.

	Rozdział II Podrozdział 1, str. 16: Należy umożliwić organizację spotkań integracyjnych otwierających realizację projektu lub podsumowujących realizację projektu	W ramach Priorytetu nie będą finansowane działania o charakterze cyklicznym (np. festyny, festiwale, lokalne święta, dożynki, zawody sportowe – taki zapis jest jak najbardziej słuszny. Należy może jednak sprecyzować czy jest możliwość w ramach promocji np. organizacja jakiejś imprezy promującej i podsumowującej projekt.	Uwaga uwzględniona	Usunięto zakaz finansowania wydarzeń cyklicznych
--	---	---	--------------------	--

11 Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	II.2 str. 21: Czas realizacji projektów od 1 czerwca do 30 listopada – ZMIANA NA 31 GRUDNIA.	11I.221Czas realizacji projektów od 1 czerwca do 30 listopada – ZMIANA NA 31 GRUDNIA. Biorąc pod uwagę, że konkurs MMS będzie ogłoszony w połowie roku, co automatycznie skróci okres realizacji zadań, warto rozważyć możliwość wydłużenia terminu ich realizacji do końca roku kalendarzowego. Takie rozwiązanie pozwoli na znacznie lepsze przygotowanie i wykonanie zadań, co w bezpośredni sposób przełoży się na ich jakość oraz skuteczność. Wydłużenie terminu realizacji daje uczestnikom więcej czasu na staranne planowanie, dopracowanie działań oraz wprowadzenie ewentualnych korekt, co jest szczególnie istotne w kontekście realizacji zadań od połowy roku, kiedy warunki mogą się dynamicznie zmieniać. Elastyczność czasowa jest kluczowa dla zapewnienia wysokiej jakości efektów. Krótszy okres realizacji wymusza szybkie działania i często ogranicza możliwość dokładnego monitorowania postępów, co może prowadzić do powierzchownych rozwiązań i niedostatecznego wykorzystania potencjału społeczności oraz organizacji. Wydłużenie końcowego terminu pozwoli na lepsze rozplanowanie prac przez Oferentów, umożliwi przeprowadzenie rzetelnej ewaluacji i zapewni odpowiedni czas na końcowe korekty oraz uzupełnienia działań, co przekłada się na ich trwałość i długofalowy wpływ. Należy również uwzględnić, że w przypadku Priorytetu 3, czyli wyłonienia Operatorów, cały proces obejmuje szereg etapów – od ogłoszenia naborów, przez wyłanianie Oferentów, aż po rozliczenie końcowe. Każdy z tych etapów wymaga czasu i precyzyjnego planowania. Skrócenie tego okresu, wynikające z konieczności szybkiego rozliczania i realizacji zadań przez lokalne społeczności, grupy nieformalne oraz organizacje pozarządowe, może znacząco wpłynąć na jakość i skuteczność działań. Brak odpowiedniego czasu na przygotowanie, wdrożenie i ewaluację może prowadzić do powierzchownych efektów, a nawet do konieczności powtórnych działań, co w dłuższej perspektywie jest nieefektywne. Podsumowując, wydłużenie terminu realizacji zadań do końca roku kalendarzowego jest uzasadnione nie tylko ze względu na konieczność zapewnienia wysokiej jakości efektów, ale także dla umożliwienia	Uwaga uwzględniona	
	II.6, str. 26/27: Budżet projektu - koszty obsługi zadania publicznego.	Obecnie wskazano zamknięty katalog kosztów przy jednoczesnym wskazaniu, że są to koszty rozliczane ryczałtowo. W związku z tym aby zapewnić Oferentom możliwość rozliczania tych kosztów zgodnie z założeniem warto byłoby nie wskazywać katalogu zamkniętego tylko dać możliwość Oferentom samodzielnego decydowania o kosztach niezbędnych do realizacji / administracji zadania.	Uwaga nieuwzględniona	Wprowadzenie rozliczenia ryczałtowego kategorii jest możliwe wyłącznie w przypadku wskazania zamkniętego katalogu kosztów kwalifikowanych w ramach ryczałtu, co wynika z wystąpień kontrolnych NIK (kontrole przeprowadzane w PFRON).
12 Stowarzyszenie MOST	Str. 21: "Zabronione jest udzielanie dotacji ... MIŚLOP i grupom nieformalnym realizującym dofinansowane zadanie na terenie miasta liczącego powyżej 100.000 mieszkańców" „Nie dotyczy miejscowości na terenie województwa śląskiego"	powinien być wyjątek dot. aglomeracji śląskiej ze względu jej specyfikę i na transgraniczność inicjatyw które mogą się wpisać w priorytet „wzmacnianie potencjału instytucjonalnego tych organizacji, a poprzez realizowane przez nie działania – rozwój aktywności i integracji społecznej oraz wzmacnianie odporności społeczności lokalnych". Małe miejscowości na Śląsku nie są odizolowanymi samotnymi wyspami a graniczą bezpośrednio (często przez ulicę) z dużymi.	Uwaga nieuwzględniona	Zarówno Program jak i Regulamin nie przewiduje preferencyjnego traktowania jakiegokolwiek województwa.
	Str. 18: „Do organizacji tych nie będą miały zastosowania ograniczenia dotyczące wysokości przychodów oraz miejsca ich rejestracji określone w punkcie 4.1. Programu." Należałoby doprecyzować, gdzie jest punkt 4.1	Nie ma takowego w regulaminie, jest pkt 4. Podmioty uprawnione i nieuprawnione Chyba, że chodzi o inny dokument.	Uwaga uwzględniona	

	Str. 21: „W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów trwających i realizowanych w terminie od 1 czerwca 2025 r. do 30 listopada 2025 r.” Termin min. Do 31 grudnia 2025 lub dłuższy	Czerwiec jest praktycznie za chwilę a nie ma pewności, czy rozstrzygnięcie będzie przed tą datą.	Uwaga nieuwzględniona	Brak możliwości wydłużenia terminu realizacji zadań do 31 grudnia w związku z faktem, iż całość realizacji Programu zaplanowana jest do 31 grudnia 2025. W tym terminie Beneficjenci muszą złożyć także sprawozdania (termin na ich złożenie to 30 dni).
	Str. 31: „W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach więcej niż jednego z priorytetów umowa zostanie podpisana z Organizacją wyłącznie w ramach jednego priorytetu, wybranego przez Organizację.”	Czy można uzyskać trzy dotacje w ramach 3 priorytetu? Jeśli dofinansowanie uzyska się w dwóch różnych priorytetach to ilość umów powinna być uzależniona od oceny merytorycznej. Zapis "Wyjątkiem jest Priorytet 3" warto doprecyzować.	Uwzględniona	Dodano postanowienie wskazujące, że można otrzymać do 3 dotacji.
	„W ramach realizowanych zadań rekomendowane jest odpowiedzialne podchodzenie do NGO jako miejsca pracy, poprzez zatrudnianie pracowników na umowy o pracę, a także umowy o pracę na czas nieokreślony”	Rekomendacja (umowa o pracę na czas nieokreślony) jest trudna do wdrożenia z uwagi na czas trwania programu	Uwaga nieuwzględniona	Postanowienie dotyczy tylko tych sytuacji, w których zawarcie umowy o pracę na czas nieokreślony wynika z przepisów prawa pracy. Jeżeli organizacja zatrudniała wcześniej daną osobę i przekroczone limit umów/czasu ich trwania, ma ona obowiązek zawrzeć umowę na czas nieokreślony. Wówczas jeżeli organizacja nie zdobędzie kolejnego finansowania, powinna wypowiedzieć danej osobie tę umowę. Regulamin konkursu nie może modyfikować przepisów ustawowych.
13 STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIASTA KROSNA "POMOCNA DŁOŃ"	Słowniczek, Przychód, str. 5: Wnosimy o zmianę definicji „przychodu” w słowniczku regulaminu, poprzez ograniczenie jego zakresu wyłącznie do przychodów pochodzących ze sprzedaży produktów i usług. Aktualny zapis w regulaminie: „Przychód to wartość uzyskana przez organizację w ramach wszystkich działalności (nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej). Do przychodu włączają się także dotacje uzyskane ze źródeł zewnętrznych.” Proponowana zmiana zapisu: „Na potrzeby konkursu przez przychód należy rozumieć wyłącznie wartość netto uzyskaną ze sprzedaży produktów i usług w ramach odpłatnej działalności statutowej oraz działalności gospodarczej. Do przychodu nie wlicza się dotacji, subwencji, darowizn, składek członkowskich ani innych przychodów operacyjnych lub finansowych niezwiązanych bezpośrednio ze sprzedażą towarów lub usług.”	Ograniczenie definicji przychodu wyłącznie do działalności sprzedażowej i usługowej w sposób bardziej precyzyjny odzwierciedla rzeczywistą aktywność operacyjną organizacji pozarządowych i eliminuje ryzyko formalnego wykluczenia podmiotów, których całkowity przychód został zawyżony poprzez zaksięgowanie dotacji, darowizn lub tzw. pozostałych przychodów operacyjnych. Te ostatnie, mimo że są technicznie ujmowane w dokumentach finansowych, nie wynikają z bieżącej, powtarzalnej działalności i nie powinny stanowić podstawy do oceny skali aktywności organizacji. Włączenie takich pozycji często fałszuje obraz finansowy NGO, szczególnie tych małych, lokalnych, które działają sezonowo lub projektowo. Wprowadzenie tej zmiany zwiększy równość szans w konkursie i zapewni bardziej sprawiedliwą ocenę wniosków. Dodatkowo przyczyni się do skuteczniejszej realizacji celów Programu poprzez wspieranie tych podmiotów, które faktycznie realizują działania społeczne, a nie są oceniane wyłącznie na podstawie zdarzeń księgowych niezwiązanych z ich rzeczywistą działalnością.	Uwaga nieuwzględniona	Definicja przychodu w obecnym brzmieniu celowo obejmuje wszystkie źródła finansowania działalności organizacji, w tym dotacje, darowizny i inne środki operacyjne. Jest to niezbędne w celu równego traktowania Oferentów.
	Część A – Zasady przyznawania dotacji, I. Informacje ogólne o Programie, 4. Podmioty uprawnione i nieuprawnione, str. 13: Wnosimy o dopuszczenie daty założenia organizacji jako równoważnej dacie rejestracji, o ile zostanie ona potwierdzona dokumentem założycielskim (np. aktem notarialnym). Aktualny zapis w regulaminie: „Zostały zarejestrowane do dnia 31 grudnia 2024 roku – w przypadku Priorytetu 1 i 2, bądź – w przypadku operatorów w Priorytecie 3 – do dnia 31 grudnia 2021 roku.” Proponowana zmiana zapisu: „Zostały założone do dnia 31 grudnia 2024 roku – w przypadku Priorytetu 1 i 2, bądź – w przypadku operatorów założone w Priorytecie 3 – do dnia 31 grudnia 2021 roku; założenie potwierdzone aktem notarialnym lub innym dokumentem założycielskim.”	Dopuszczenie dokumentowanej daty założenia organizacji jako podstawy kwalifikacyjnej do konkursu zwiększa dostępność Programu dla podmiotów, które rozpoczęły swoją działalność społeczną zgodnie z przepisami prawa, ale z przyczyn niezależnych nie uzyskały jeszcze wpisu do rejestru przed upływem określonej daty. Przykładowo, w okresie pandemii COVID-19 wielu założycieli organizacji napotykało na znaczne opóźnienia w procedurach rejestracyjnych w sądach – terminy wydłużały się nawet o kilka miesięcy, mimo że uchwały założycielskie i akty notarialne były podpisane znacznie wcześniej. Formalne oparcie oceny wyłącznie na dacie wpisu do rejestru może zatem prowadzić do wykluczenia podmiotów, które w rzeczywistości spełniają intencję konkursu i już funkcjonują w środowisku lokalnym. Zmiana ta zwiększa równość traktowania, dostosowuje regulamin do praktyki działania NGO i przyczynia się do skuteczniejszej realizacji celów Programu poprzez eliminację barier formalnych utrudniających start młodym, ale aktywnym organizacjom.	Uwaga nieuwzględniona	Momentem powstania organizacji jest jej rejestracja we właściwym rejestrze - do tej chwili nie można przyjąć, że dana organizacja już działa. Co więcej, celem ograniczenia czasowego jest dofinansowywanie jedynie tych organizacji, które posiadają pewne doświadczenie w prowadzeniu swojej gospodarki finansowej. Ustalenie daty istnienia organizacji od momentu jej powołania przez założycieli nie zapewni realizacji tego celu.
14 Forum Darczyńców w Polsce	Konsultowany regulamin nie zawiera niestety załącznika nr 1 - wzoru formularza wniosku. Postulujemy, aby wzór formularza był jak najbardziej uproszczony.		Wyjaśnienie	Wzór oferty określa rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pożytku Publicznego - dlatego nie podlega on konsultacjom.

	str. 51: W regulaminie znajduje się informacja o tym, że dotacja zostanie uznana za rozliczoną na podstawie rezultatów. W regulaminie powinny się znajdować jasne wyjaśnienia i odpowiedzi, jak organizacje powinny określać rezultaty działań i jak powinni je oceniać eksperci oceniający wniosek. str. 8: Cele programu i projektów, na które można składać wnioski, określone są bardzo ogólnie. Postulujemy dodanie w regulaminie informacji, że wszystkie złożone wnioski powinny zawierać działania, które bezpośrednio zwiększają przygotowanie na kryzysy. Możliwym rozwiązaniem jest też wprowadzenie do formularza wniosku pytania o to, w jakim stopnie opisane działania zwiększają potencjał organizacji lub budowę odporności w społeczności. Proponujemy również doprecyzować cel Programu: Realizowane w ramach Priorytetu projekty będą miały na celu wzmacnianie potencjału instytucjonalnego tych organizacji, a poprzez realizowane przez nie działania – przygotowanie lokalnych społeczności do sprostania możliwym kryzysom, takim jak klęski żywiołowe, awarie infrastruktury, wojna (zarówno hybrydowa, jak i gorąca), a w szczególności przygotowanie się do działania w kryzysie do 7 dni (min. 3 dni).	Wyjaśnienie Uwaga nieuwzględniona	Regulamin jako dokument formalny określa zasady, kryteria i warunki konkursu. Szczegółowe wytyczne dotyczące rezultatów i sposobu ich opisu zostaną umieszczone w materiałach i narzędziach pomocniczych do konkursu (poradniki, webinary, Q&A) Uwaga dotyczy treści regulowanej przez Program, a nie regulamin konkursu (regulamin jedynie powtarza postanowienia Programu w tym zakresie). Uwaga nie może być zatem uwzględniona na tym etapie.
	str. 9: Proponujemy dodanie dwóch nowych punktów przy zdaniu "Przykładowymi działaniami wpisującymi się w Priorytet będą:" w brzmieniu: Działania promujące postawy filantropijne i zachęcające osoby z lokalnej społeczności i firmy do przekazywania regularnych darowizn dla lokalnych organizacji pozarządowych Oraz Działania związane z rozwojem fundraisingu, w tym tworzenie strategii fundraisingowych, skutecznej komunikacji z darczyńcami oraz rozwijanie kompetencji pozyskiwania darczyńców prywatnych	Dane zawarte w diagnozie Programu (str. 18) mówią wyraźnie o tym, że największym problemem organizacji jest zdobycie funduszy i sprzętu. Niezbędne jest zatem zadbanie o to, aby darczyńcy prywatni, zarówno osoby fizyczne jak i prawne, finansowo wspierali lokalne społeczności, przyczyniając się do budowy ich stabilności i wzmacniania odporności, jak również w sytuacji klęsk żywiołowych i innych kryzysowych momentach.	Uwaga nieuwzględniona Działania filantropijne czy rozwój fundraisingu w organizacjach społecznych wpisują się jak najbardziej w cele programu. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagałoby to zmiany Programu).

Str. 9: W katalogu przykładów działań w priorytecie i 1 i 2 warto dodać suszę i jej różnego typu następstwa np. pożary lasów. Powódź ma najczęściej charakter incydentalny, natomiast w Polsce większość terenów jest zagrożona suszą, w tym suszą hydrologiczną. Konieczne są działania edukacyjne i współpraca mieszkańców w lokalnych społecznościach.

Proponujemy też zawrzeć przykład organizowania kursów pierwszej pomocy - profesjonalnego przygotowania lokalnych kadr do udzielania pierwszej pomocy w różnych sytuacjach kryzysowych. Chcemy podkreślić, że nie chodzi o pokazy resuscytacji, bo te regularnie są prowadzone przez jednostki OSP, ale o przygotowanie profesjonalnych kadr w innych typach organizacji, które są w stanie udzielać pierwszej pomocy.

Przy tak krótkim czasie realizacji projektów profesjonalne szkolenia, które będą mieć realne wpływ na możliwość reagowania na sytuację kryzysową w społecznościach, będą racjonalnym wydatkowaniem środków.

Dane zawarte w diagnozie Programu (str. 18) mówią wyraźnie o tym, że największym problemem organizacji jest zdobycie funduszy i sprzętu. Niezbędne jest zatem zadbanie o to, aby darczyńcy prywatni, zarówno osoby fizyczne jak i prawne, finansowo wspierali lokalne społeczności, przyczyniając się do budowy ich stabilności i wzmacniania odporności, jak również w sytuacji klęsk żywiołowych i innych kryzysowych momentach.

Uwaga nieuwzględniona

Działania edukacyjne i współpraca mieszkańców w lokalnych społecznościach na rzecz zapobiegania kryzysu suszy wpisują się jak najbardziej w cele programu. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagaloby to zmiany Programu).

Str. 10: Proponujemy dodanie dwóch nowych punktów przy zdaniu
"W ramach Priorytetu 2 wspierane będą działania organizacji zrzeszających inne organizacje pozarządowe i grupy nieformalne w sposób formalny bądź nieformalny, np. związki stowarzyszeń, federacje, konfederacje, nieformalne sieci i koalicje (dalej: „sieci”), realizowane na rzecz MiŚLOP, w szczególności:”w brzmieniu:
Działania promujące postawy filantropijne i zachęcające osoby z lokalnej społeczności i firmy do przekazywania regularnych darowizn dla lokalnych organizacji pozarządowych
Oraz
Działania związane z rozwojem fundraisingu w tym tworzenie strategii fundraisingowych, skutecznej komunikacji z darczyńcami rozwijanie kompetencji pozyskiwania darczyńców prywatnych.

Uwaga nieuwzględniona

Działania filantropijne czy rozwój fundraisingu w sieciach zrzeszających organizacje społeczne wpisują się jak najbardziej w cele programu. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagaloby to zmiany Programu).

Str. 17: Podział środków i przydzielenie identycznej kwoty dla organizacji z Województwa małopolskiego, wielkopolskiego i Mazowieckiego będzie w szczególności sposób premiował organizację z Województwa małopolskiego, które będą mieć zdecydowane większe szanse na pozyskanie środków. Jest to sprzeczne z zasadą równości szans zapisaną w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Uwaga nieuwzględniona

Podział środków na województwa ustalony został w oparciu o liczbę mieszkańców. Nie jest on zatem sprzeczny z zasadą równości szans.

Str. 37: We wszystkich komisjach konkursowych powinni brać udział eksperci, którzy oceniali dany wniosek, ponieważ poświęcili wiele godzin na analizę danego wniosku i orientują się w nim lepiej niż inne osoby (pozostali członkowie komisji konkursowej prawdopodobnie będą mieli mało czasu na szczegółowe zapoznanie się z procedowanymi wnioskami).

Uwaga nieuwzględniona

Nie jest to możliwe ze względu na liczbę ocenianych wniosków oraz ekspertów. Jednocześnie NIW pracuje nad ulepszeniem procedury oceny, tak aby zwiększyć jakość oceny.

15 Fundacja Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych	Sieci i federacje uprawnione do aplikowania powinny być tylko lokalne i Regionalne - bez ogólnopolskich	Warto tym programem wspierać sieci lokalne, bo to one odpowiadają najbardziej na założenia programu Moc Małych Społeczności - wspierają oddolne społeczeństwo obywatelskie	Uwaga uwzględniona	Podmiotami uprawnionymi do uczestnictwa będą podmioty, których działanie ma zasięg lokalny, ponadlokalny bądź regionalny
	Powinna istnieć dowolność wydatkowania przez operatora 25% kosztów na obsługę zadania - ryczałt	Planowany okres realizacji jest krótki, stąd propozycja ryczałtowego podejścia do kosztów obsługi, aby usprawnić pracę operatorów	Uwaga nieuwzględniona	Wprowadzenie rozliczenia ryczałtowego kategorii jest możliwe wyłącznie w przypadku wskazania zamkniętego katalogu kosztów kwalifikowanych w ramach ryczałtu, co wynika z wystąpień pokontrolnych NIK (kontrolę przeprowadzane w PFRON).
	Proponujemy wprowadzić dodatkowe punkty w konkursie za doświadczenie, konieczności doświadczenia w realizacji regrantingu, potencjał finansowo/osobowy	Przy pilotażu regrantingu MMS i przy krótkim czasie działań kluczowa jest skuteczność - a tę mogą zapewnić podmioty z doświadczeniem w regrantingu	Wyjaśnienie	Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest doświadczenie w realizacji co najmniej jednego otwartego konkursu ofert realizowanego w trybie art. 16a UoDPPIW lub innego konkursu regrantingowego realizowanego w zbliżonym trybie, w szczególności ze środków publicznych. Nie ma możliwości zatem uczestnictwa bez doświadczenia i dodawanie dodatkowych punktów jest bezzasadne.
	Proponujemy możliwość ograniczenia kwoty dotacji przez ekspertów w regrantingu poniżej 10 tys.	Warto uwzględnić elastyczność w przypadku dotacji w ramach regrantingu - ułatwi to ocenę i sprawi ją bardziej sprawiedliwą	Wyjaśnienie	Kwota minigrantu - 10 tys. zł - to kwota maksymalna
	W priorytecie 2 warto premiować sieci, które posiadają już doświadczenie a nie te które dopiero będą rozpoczynały współpracę	Obecnie mamy kilkadziesiąt lokalnych sieci w Polsce - warto je przede wszystkim wesprzeć programem MMS - aby mogły się rozwinąć już na bazie dotychczasowego doświadczenia i lepiej odpowiadać na wyzwania, budując odporność społeczną	Uwaga nieuwzględniona	Celem priorytetu jest zwiększenie potencjału organizacji zrzeszonych w sieciach. Budowanie odporności społecznej wymaga wzmacniania współdziałania na różnych etapach rozwoju – zarówno utrwalania i wzmacniania już funkcjonujących partnerstw, jak i formalizowania i wzmacniania niedawno powstałych powiązań.
16 Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych	Cz. A. I.2, str.9: Zdanie: „Priorytet 1 jest przeznaczony dla MIŚLOP, które (lub których członkowie, pracownicy lub wolontariusze) posiadają doświadczenie w realizacji zadań dofinansowywanych w ramach Priorytetu” jest niekonkretne i trudne do zrozumienia. Należy wyraźnie określić obszar doświadczenia, bez nawiązywania do innej definicji.	Odwołanie do „realizacji zadań dofinansowywanych w ramach Priorytetu” nie precyzuje wymaganych kompetencji ani tematyki działań, przez co utrudnia rzetelną ocenę spełniania kryterium i może prowadzić do niejednoznacznych interpretacji.	Uwaga nieuwzględniona	Celem takiego ograniczenia jest wsparcie organizacji, które mają już doświadczenie w realizacji działań podobnych do tych, na których realizację będą aplikować. Stąd ogólny charakter sformułowania.
	Cz. A. I.2, str. 9 i 16: Punkt „lokalne przedsięwzięcia angażujące społeczność, w której działa organizacja (np. sprzątanie świata, sprzątanie po powodzi)” jest niewystarczającym wskazaniem działań dotyczących odporności społecznej. Mimo, że przykłady wskazują na działania związane również z politykami publicznymi czy kryzysowymi sytuacjami, zapis punktu będzie umożliwiał realizację punktowych działań, które trudno będzie ocenić jako wzmacniające spójność społeczną czy rezyliencję. Warto dodać do tego zdania charakterystykę pożądaną interwencji za pomocą tych środków publicznych.	Przedstawione przykłady mają charakter incydentalny i operacyjny, a nie systemowy, przez co nie oddają znaczenia „odporności społecznej”. Bez doprecyzowania celu interwencji możliwe jest finansowanie działań pozbawionych trwałego wpływu na wspólnotę lokalną.	Uwaga nieuwzględniona	Z uwagi na niewielką kwotę dotacji przyznawaną w ramach Programu przewiduje się także finansowanie działań punktowych a nie systemowych. Program będzie jednak komplementarny z innymi, bardziej systemowymi, Programami dot. odporności kryzysowej, w tym z Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.
	Cz. A. II.2, str. 21: Okres realizacji działań. do 30 listopada 2025 r. jest bardzo krótki, może wpłynąć on na jakość zaproponowanych czy zrealizowanych działań. Rekomenduję wydłużenie terminu do maksimum czyli 31 grudnia 2025 r.	Dłuższy termin pozwoli organizacjom lepiej zaplanować działania, zareagować na nieprzewidziane okoliczności i zapewnić wyższą jakość rezultatów, zwłaszcza w działaniach angażujących społeczności lokalne	Uwaga nieuwzględniona	Brak możliwości wydłużenia terminu realizacji zadań do 31 grudnia w związku z faktem, iż całość realizacji Programu zaplanowana jest do 31 grudnia 2025. W tym terminie Beneficjenci muszą złożyć także sprawozdania (termin na ich złożenie to 30 dni).

	Cz. A. III, str. 31: W Priorytetecie 3 rekomenduję, aby Oferent mógł złożyć do 2 ofert – każdą na inne województwo.	Ograniczenie liczby ofert składanych przez jednego Oferenta sprzyja większemu zróżnicowaniu realizatorów i przeciwdziała koncentracji środków w rękach niewielkiej liczby podmiotów. Zwiększa to szanse organizacji realnie działających w danym województwie (np. regionalnych federacjach) na udział w programie i poprawia równowagę geograficzną realizowanych działań (podmiot operator z tego samego województwa). Zachowanie dwóch ofert będzie jednak wciąż sposobem na przeciwdziałanie ryzyka, że w danym województwie nie ma organizacji o odpowiednim potencjale do bycia Operatorem.	Uwaga częściowo uwzględniona	Rozwiązanie zostało wprowadzone, aby zapewnić, że w każdym z województw zostanie wyłoniony Operator. Wprowadzenie ograniczenia może spowodować, iż w którymś z województw nie zostanie złożona żadna oferta na przeprowadzenie regrantingu. Jednocześnie, aby zapewnić pierwszeństwo Operatorom z danego województwa, wprowadzone zostały dla nich punkty strategiczne.
17 Federacja Mazowia	Uwaga o charakterze ogólnym: polecam przy wszystkich zapisach dotyczących powodzi dodać suszę, ponieważ powódź ma najczęściej charakter incydentalny. W Polsce większość terenów jest zagrożona suszą, w tym suszą hydrologiczną. Problem suszy jest problemem w Polsce dużo szerszym i dużo bardziej powszechnym, a działania prewencyjne mogą być podejmowane wspólnie przez mieszkańców. Z tym konieczne są działania edukacyjne, w tym dotyczące rozwiązań możliwych do podejmowania przez lokalne społeczności. Problem suszy nie jest tak spektakularny jak problem powodzi, natomiast skutki kryzysów związanych z suszą są równie dotkliwe. Proszę sobie wyobrazić sytuację w której poziom wody w Wiśle spada poniżej ujęcia wody w grubej Kaście i nagle cały system dostarczania wody w Warszawie lub też w każdej innej miejscowości w tym do szkół i szpitali zostaje ograniczony		Uwaga nieuwzględniona	Działania edukacyjne i współpraca mieszkańców w lokalnych społecznościach na rzecz zapobiegania kryzysu suszy wpisują się jak najbardziej w cele programu. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagaloby to zmiany Programu).
	str.8: małych i średnich lokalnych organizacji obywatelskich działających na terenach wiejskich i / lub w małych i średnich miastach	Dodanie „i” przed lub, ponieważ organizacje działają w obu typach środowisk	Uwaga nieuwzględniona	"Lub" oznacza alternatywę łączną, nie ma konieczności dodawać przed tym słowem "i".
	str. 10: W ramach Priorytetu 2 wspierane będą działania organizacji zrzeszających inne organizacje pozarządowe i grupy nieformalne w sposób formalny bądź nieformalny	Brakuje jasnych kryteriów weryfikacji nieformalne formę zrzeszenia.	Uwaga częściowo uwzględniona	Zmieniono definicję wspieranych sieci - nowa definicja obejmuje sieci zarejestrowane oraz sieci o charakterze nieformalnym, które jednak mają określone zasady funkcjonowania opisane w odpowiednim dokumencie programowym.
	Proszę o zmianę „W ramach Priorytetu 2 wspierane będą działania organizacji zrzeszających inne organizacje pozarządowe w sposób formalny”	Jeśli program ma wspierać w perspektywie długofalowej powinien wzmocniać trwałe struktury i rozwiązania, a trwałości nie zapewniają ani nieformalne sieci, ani tym bardziej grupy nieformalne, które powstają „ad hoc”.		
	bądź nieformalny – proszę o wykreślenie tego typu sieci			
	„sieciowanie się nastawione na zakładanie formalnych federacji”	Rada NIW zwróciła uwagę, że finansowanie potencjalnych federacji jest nieskuteczne.	Uwaga nieuwzględniona	Postanowienie powtarza odpowiednie postanowienia Programu, nie ma możliwości jego modyfikacji na tym etapie. Jednakże biorąc pod uwagę inne postanowienia Programu i Regulaminu, w postanowieniu tym nie chodzi o zakładanie nowych federacji, a o rejestrowanie (formalizowanie) obecnie istniejących.
	Pytanie: Dlaczego w priorytecie 2 nie ma wskazanej dywersyfikacji regionalnej?	Warto zastanowić się, czy nie powinna być dywersyfikacja regionalna, min. 1 projekt w województwie	Częściowo uwzględniona	W części Regulaminu dotyczącej ustalania ocen ofert przez komisję konkursową dodano postanowienie odwołujące się do zasady dywersyfikacji regionalnej i konieczności zapewnienia dostępności środków w ramach Programu we wszystkich regionach kraju.

	Wyjątkiem jest Priorytet 3, w ramach którego Oferent może złożyć do 3 ofert – każdą na inne województwo.	Pierwszeństwo powinno być dla lokalnych organizacji.	Uwaga uwzględniona	Program ma na celu wspieranie współpracy między organizacjami na różnych etapach rozwoju i w różnorodnych formach. Aby jednak uniknąć przypadkowych lub deklaracyjnych powiązań, sieci nieformalne będą musiały wykazać faktyczne doświadczenie współpracy w ramach sieci nieformalnej. Ponadto wniosek musi zawierać spójny plan strategiczny rozwoju takiej sieci.
	W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach więcej niż jednego z priorytetów umowa zostanie podpisana z Organizacją wyłącznie w ramach jednego priorytetu, wybranego przez Organizację.	Z opisu wynika, że organizacja będąca siecią lub federacją w przypadku otrzymania jednocześnie dotacji z priorytetu drugiego i priorytetu trzeciego, będzie musiała dokonać wyboru tylko jednego projektu. W przypadku wielu województw jest to ze szkodą dla organizacji działających lokalnie, ponieważ najczęściej regionalne federacje są najczęściej najsukcesowniej organizacjami prowadzącymi regionalne regranting.	Uwaga uwzględniona	
	Oferta złożona przez podmiot zarejestrowany w gminie wiejskiej lub miejsko-wiejskiej. (Priorytet 1) Należy rozważyć zmianę tego kryterium i uzależnić je np. od liczby mieszkańców miejscowości/ gminy	Czy punkty nie powinny być uzależnione od liczby mieszkańców? Realia działania organizacji w gminie miejskiej Łaskarzew (pow. gawroliński, woj. mazowiecki), w której mieszka 4500 mieszkańców są kompletnie inne (i dużo trudniejsze w kontekście dostępnych środków finansowych) niż organizacje z gminy miejsko-wiejskiej Piaseczno (pow. piaseczyński, woj. mazowiecki), w której mieszka ponad 85 000 osób	Uwaga uwzględniona	Kryterium strategiczne zostało zmienione - promowane są organizacje zarejestrowane w miejscowościach liczących do 20 tys. mieszkańców (2 punkty strategiczne).
	Str.9: Działania związane z przygotowaniem społeczności na sytuację kryzysowe: proponujemy uwzględnienie kursów kwalifikowanych pierwszej pomocy.	KPP pozwala na profesjonalne przygotowanie okalnych kadr do udzielania pierwszej pomocy w różnych sytuacjach kryzysowych. Nie chodzi o pokazy resuscytacji, bo te regularnie są prowadzone przez jednostki OSP, ale o przygotowanie profesjonalnych kadr w innych typach organizacji, które są w stanie udzielać pierwszej pomocy. Przy tak krótkim czasie realizacji projektów profesjonalne szkolenia, które będą mieć realne wpływ na możliwość reagowania na sytuację kryzysowe w społecznościach, będą racjonalnym wydatkowaniem środków.	Uwaga nieuwzględniona	Szkolenia KPP mogą być realizowane w ramach programu, o ile są zgodne z celami projektu i uzasadnione jako element rozwoju instytucjonalnego organizacji – np. jako sposób na podniesienie kompetencji zespołu w kontekście reagowania kryzysowego. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagałoby to zmiany Programu).
	Przykłady działań w Priorytecie 1 Działania wspólne: wspólny przedsięwzięcia angażujące mieszkańców sprzątanie świata, wspólne akcje czysty las czy czysta rzeka, organizacja pchlich targów angażujących mieszkańców, wymianek, na przykład wymiana roślin, wspólne sadzenie roślin w przestrzeniach wspólnych czy budowa altanek, akcje wolontariackie na rzecz lokalnej społeczności czy lokalnej społeczności). Warto również zwiększać wiedzę o bezpieczeństwie żywnościowym, i możliwych inicjatywach wspólnych, na przykład zakładaniu ogrodów społecznościowych, jako jednej z form wzmocnienia lokalnych społeczności.		Uwaga nieuwzględniona	Opisane działania mieszczą się w zakresie Priorytetu 1 i mogą być elementem projektu, o ile służą budowaniu odporności społecznej i zaangażowaniu lokalnej społeczności. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagałoby to zmiany Programu).
	Rekomendujemy dodanie zapisu: Działania aktywizujące do członkostwa w organizacjach i do wolontariatu, w tym wolontariatu długoterminowego, ale też akcyjnego ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz lokalnych organizacji i działań realizowanych w lokalnej społeczności. W tym punkcie można również dodać zapis o sieciowaniu grup nieformalnych, które mogą łączyć się pod parasolem działających lokalnie organizacji pozarządowych.		Uwaga nieuwzględniona	Opisane działania, szczególnie te dotyczące wolontariatu długoterminowego mieszczą się w zakresie celu programu tj. budowania odporności społecznej. Jednocześnie katalog działań zawarty w Regulaminie powtarza postanowienia Programu. Nie ma możliwości modyfikacji tego katalogu na poziomie Regulaminu (wymagałoby to zmiany Programu).

Priorytet 2:

Zgodnie z zapowiedziami NIW należy doprecyzować skalę działania federacji, porozumień, konsorcjów, sieci i koalicji organizacji pozarządowych, czyli że dotyczy regionalnych i lokalnych.

Uwaga uwzględniona

Priorytet 2:

Rekomenduje usunięcie zapisu o nieformalnych sieciach

Brakuje narzędzie jakiegokolwiek weryfikacji skuteczności takich działań. Proponuję natomiast dodanie zapisów o porozumieniach organizacji i koalicjach organizacji ponieważ dają one możliwość formalnej weryfikacji członkostwa. Sieciowanie grup nieformalnych nie zapewnia trwałości działań, w tym Specyfika grup nieformalnych polega na ich aktywności – grupy nieformalne zawiązują się do rozwiązania konkretnego problemu, a następnie przestają działać. Badania prowadzone przez Federację Mazovia pokazują, że potencjał grup nieformalnych do formalizacji swoich działań jest znikomy. Grupy które chcą formalizować swoją działalność – formalizują ją od początku. Na wzmacnianie grup nieformalnych i ich sieciowanie powinien być nastawiony priorytet pierwszy

Uwaga uwzględniona

Zmieniono definicję wspieranych sieci - nowa definicja obejmuje sieci zarejestrowane oraz sieci o charakterze nieformalnym, które jednak mają określone zasady funkcjonowania opisane w odpowiednim dokumencie programowym.

Priorytet 2

Rekomendujemy dodać skalę działania (terytorialnie i / lub liczba organizacji pozarządowych objętych działaniem) federacji i sieci w przypadku prowadzenia działań w wymiarze lokalnym.

Zalecamy, aby uniknąć sytuacji w której środki na sieciowanie i budowanie trwałych relacji będą wydatkowane na przykład na poziomie jednej gminy i /lub dla zaledwie kilku organizacji czy tym bardziej grup nieformalnych. Należy uniknąć sytuacji w której lokalna fundacja, która uzna że sieciuje nieformalnie grupy nieformalne za kwotę 200 000 zł będzie przez trzy miesiące sieciować grupy nieformalne z terenu jednej gminy wiejskiej. Obecne zapisy regulaminu dopuszczają takie działania w tym priorytecie. A chyba nie takich działań oczekujemy od tego priorytetu
Z opisu to nie wynika.

Uwaga uwzględniona

Priorytet 3

W opisie priorytetu proszę doprecyzować, czy organizacje i grupy nieformalne będą mogły otrzymać środki na realizację działań oraz na rozwój instytucjonalny, tak jak ma to miejsce w priorytecie pierwszym

Wątpliwość budzi przekazywanie środków na rozwój instytucjonalny dla grup nieformalnych. To jest nielogiczne – w jaki sposób instytucjonalnie rozwijamy coś co w założeniu swoim i swojej istocie, i z definicji jest nieinstytucjonalne, bo nieformalne.
Wątpliwość budzi również możliwość przekazywania zakupionego sprzętu dla organizacji "patrona", ponieważ może to powodować pośrednio przekazywanie środków dla organizacji które nie są upoważnione do bycia beneficjentami programu MMS.

Uwaga częściowo uwzględniona

nieformalne tylko rozwój ludzi, nie zakup sprzętu; ograniczenie do 30%

Priorytet 3

Uwaga ogólna

Uwaga częściowo uwzględniona

nieformalne tylko rozwój ludzi, nie zakup sprzętu; ograniczenie do 30%

Str. 13: Dotyczy przypisu drugiego i trzeciego. Proszę dopisać "federacji i sieci" w priorytecie 2.

Użycie samego słowa sieci może wprowadzać błąd w błąd, że federacje ubiegające się o dotacje powinny spełniać warunki opisane w regulaminie.

Wyjaśnienie

Regulamin wskazuje, że pod pojęciem "sieci" należy rozumieć: "organizacji zrzeszających inne organizacje pozarządowe i grupy nieformalne w sposób formalny bądź nieformalny, np. związki stowarzyszeń, federacje, konfederacje, nieformalne sieci i koalicje"
Podział środków na województwa ustalony został w oparciu o liczbę mieszkańców. Nie jest on zatem sprzeczny z zasadą równości szans. Jednocześnie zastosowany algorytm w pewnym stopniu premiował mniejsze województwa, tak aby środki przypadające na poszczególne województwa nie były bardzo różnicowane.

Str. 17: Proszę zwrócić uwagę, że podział środków i przydzielenie identycznej kwoty dla organizacji z województwa małopolskiego, wielkopolskiego i mazowieckiego będzie w szczególności sposób premiował organizację z województwa małopolskiego, które będą mieć zdecydowanie większe szanse na pozyskanie środków.

Jest to sprzeczne z zasadą równości szans zapisaną w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W województwie mazowieckim organizacji upoważnionych do udziału w konkursie, czyli spełniających zapisane w regulaminie kryteria, jest około 14 000 (dotyczy TYLKO organizacji spoza Warszawy) w tym 2483 koła Gospodyń wiejskich (stan na 30 kwietnia), a w województwie wielkopolskim (z wyłączeniem Poznania) około 10 000, w tym 2300 KGW w województwie małopolskim (z wyłączeniem Krakowa) jest zarejestrowanych mniej niż 8000 organizacji) (w tym tylko 1200 KGW.

Uwaga uwzględniona

	Str. 18: Priorytet 2 Prosimy o wykreślenie lokalnych grup nieformalnych.	Błędem logicznym jest zakładanie że grupy nieformalne mogą dołączyć do formalnej struktury lub sieci. Jednocześnie proszę o wykreślenie nieformalnych sieci, ponieważ brakuje definicji pozwalającej na weryfikację czym są nieformalne sieci grup nieformalnych, w szczególności w kontekście zapewniania trwałości rezultatów projektu MMS.	Uwaga częściowo uwzględniona	Zmieniono definicję wspieranych sieci - nowa definicja obejmuje sieci zarejestrowane oraz sieci o charakterze nieformalnym, które jednak mają określone zasady funkcjonowania opisane w odpowiednim dokumencie programowym. Jednocześnie - jako że program umożliwia wspieranie sieci nieformalnych - w konsekwencji pozostawiono możliwość wspierania grup nieformalnych będących ich członkami.
	Str. 31: Z opisu wynika, że organizacja będąca siecią lub federacją w przypadku otrzymania jednocześnie dotacji z priorytetu drugiego i priorytetu trzeciego, będzie musiała dokonać wyboru tylko jednego projektu. W przypadku wielu województw jest to ze szkodą dla organizacji działających lokalnie, ponieważ najczęściej regionalne federacje są najczęściej najskuteczniejszymi organizacjami prowadzącymi regionalne regranting. Str. 34: W kryteriach oceny merytorycznej jest bezpośrednie odniesienie do realizacji przez daną ofertę zakładanych celów programu MMS, czyli zwiększenie potencjału małych i średnich lokalnych organizacji obywatelskich działających na terenach wiejskich lub w małych i średnich miastach do prowadzenia działań na rzecz rozwoju aktywności i integracji społecznej oraz zwiększenia odporności społeczności lokalnych na kryzysy. Natomiast pytanie pomocnicze dla ekspertów w żaden sposób nie odnosi się do celów programu, a jedynie do kwestii diagnozy potrzeb odbiorców, co nie musi być spójne z celami programu. Aby zapewnić wysoką jakość realizowanych w ramach dofinansowań projektów, konieczna jest ocena punktowa stopnia realizacji celów programu MMS, a nie jedynie ocena 0 jedynkowa, czy projekt spełnia czy nie spełnia celów programu.		Uwaga uwzględniona	Kryteria oceny merytorycznej zostały uszczegółowione (analogicznie do kryteriów stosowanych w programie NOWEFIO)
18 WIELOBRANŻOWA SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA - ŁÓBEZ	III. Zasady ubiegania się o dotację. 3. Ocena strategiczna, str. 35: Wnosimy o dodanie dwóch nowych kryteriów strategicznych premiujących odniesienie się w projekcie do obszaru transformacji cyfrowej oraz transformacji ekologicznej. Aktualny zapis w regulaminie: Brak kryteriów dotyczących transformacji cyfrowej i zielonej. Obecne kryteria: Podmiot zarejestrowany w gminie wiejskiej lub miejsko-wiejskiej – 5 pkt Podmiot, który nie korzystał z dotacji w 2024/2025 – 5 pkt Proponowana zmiana zapisu: Dodanie: – Kryterium 3: Projekt odnosi się do zagadnień transformacji ekologicznej – 2 pkt – Kryterium 4: Projekt odnosi się do zagadnień transformacji cyfrowej – 2 pkt	Włączenie do oceny strategicznej elementów odnoszących się do transformacji cyfrowej i ekologicznej stanowi odpowiedź na współczesne wyzwania społeczne, środowiskowe i technologiczne oraz kierunki wyznaczone przez polityki publiczne w Polsce i Unii Europejskiej. Projekty realizowane w ramach programów takich jak Krajowy Plan Odbudowy (KPO) czy Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) kładą szczególny nacisk na działania ograniczające emisję CO₂, cyfryzację edukacji i usług społecznych oraz zrównoważone zarządzanie zasobami. Wprowadzenie punktów za odniesienie się do tych obszarów w projektach MMS zachęci organizacje do wdrażania rozwiązań bardziej nowoczesnych, oszczędnych i odpornych. Przykłady takich działań to np. dystrybucja materiałów edukacyjnych wyłącznie w formie cyfrowej, organizacja webinarów zamiast kosztownych wyjazdów czy włączenie do projektu wątków dotyczących świadomości ekologicznej. Takie podejście zwiększa trwałość rezultatów, promuje innowacyjność i wzmacnia realizację celów Programu, takich jak podnoszenie jakości życia społeczności lokalnych oraz zwiększanie ich zdolności adaptacyjnych do zmian cywilizacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona	Zmiana wymagałaby modyfikacji postanowień Programu. Nie jest możliwa do wprowadzenia na tym etapie.

	III. Zasady ubiegania się o dotację, 3. Ocena strategiczn, str.35: Prosimy o dodanie kryteriów strategicznych premiujących dużą liczbę beneficjentów oraz szeroki zasięg terytorialny realizacji projektu. Aktualny zapis w regulaminie: Brak odniesień do liczby beneficjentów lub zasięgu geograficznego. Proponowana zmiana zapisu: Dodanie: – Kryterium 5: Skala projektu – 10-20 osób (1 pkt), 21-50 (2 pkt), 51-100 (3 pkt), 100 i więcej (4 pkt) – Kryterium 6: Zasięg terytorialny – 2-3 gminy (1 pkt), 4-5 gminy (2 pkt), 5+ gmin (3 pkt)	Wprowadzenie do oceny strategicznej kryteriów dotyczących liczby beneficjentów oraz zasięgu terytorialnego projektu umożliwiłoby bardziej sprawiedliwą ocenę efektywności i racjonalności projektów. Za tę samą kwotę dotacji możliwe jest bowiem zorganizowanie wydarzenia dla 10 osób lub – przy lepszym zarządzaniu budżetem i doświadczeniu organizacyjnym – dla 20 uczestników bez obniżenia jakości działań. Różnice te wynikają często z kompetencji zespołu, umiejętności współpracy partnerskiej oraz doświadczenia w zarządzaniu zasobami. Z kolei projekt obejmujący działania na obszarze kilku gmin integruje większą społeczność i ma bardziej trwały efekt oddziaływania. Wprowadzenie tego typu punktacji strategicznej pozwala promować projekty lepiej zaplanowane, bardziej dostępne i efektywne kosztowo, co przekłada się bezpośrednio na racjonalność wydatkowania środków publicznych. Jednocześnie zmiana ta wspiera realizację celów Programu, wzmacniając aktywność obywatelską, spójność lokalną i rozwój partnerskich inicjatyw międzygminnych.	Uwaga nieuwzględniona	Nie zawsze większa liczba beneficjentów lub większy zasięg terytorialny przekładają się na wyższą jakość zadania.
19 CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH PIASECZNO	4. PodCzęść A – Zasady przyznawania dotacji, I. Informacje ogólne o Programie, 4. Podmioty uprawnione i nieuprawnione: Podmioty uprawnione. Str. 12-13: Treść uwagi: Wnosimy o dodanie cechów i izb rzemieślniczych do katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację. Aktualny zapis w regulaminie: „Podmioty uprawnione: ... 1, 2, 3, 4, 5” „Podmioty nieuprawnione: ... podmioty wymienione w art. 3 ust. 4 UoDPPIW” Proponowana zmiana zapisu: „Podmioty uprawnione: ... 6. Cechy oraz Izby Rzemieślnicze” „Podmioty nieuprawnione: ... z wyłączeniem cechów oraz izb rzemieślniczych spełniających definicję organizacji pozarządowej w rozumieniu art. 3 ust. 2 UoDPPIW”	Uwzględnienie cechów i izb rzemieślniczych jako podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie w ramach Programu wynika z ich zgodności z definicją organizacji pozarządowej w rozumieniu art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Są to instytucje niedziałające w celu osiągnięcia zysku, realizujące zadania ze sfery pożytku publicznego, w tym wspieranie przedsiębiorczości, rozwój edukacji zawodowej i promocję lokalnych inicjatyw. Ich działalność ma wieloletni charakter i głębokie zakorzenienie społeczne. Cechy i izby prowadzą egzaminy zawodowe, szkolą młodocianych pracowników i współpracują z lokalnymi szkołami i samorządami. Włączenie ich do grona wnioskodawców umożliwi wykorzystanie ich potencjału do realizacji celów programu, takich jak rozwój lokalnych wspólnot i integracja społeczna poprzez aktywność środowisk zawodowych. Zgodność tej interpretacji potwierdzają zarówno stanowisko Związku Rzemiosła Polskiego (https://zrp.pl/dofinansowanie-dla-organizacji-pozarządowych-odpowiedzi-na-pytania-rzemieslnikow-3/), jak i odpowiedź Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (https://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/77DBD328). Dopuszczenie tych podmiotów zwiększy oddziaływanie Programu MMS i pozwoli na wsparcie trwałych, sprawdzonych instytucji funkcjonujących w społecznościach lokalnych od wielu lat.	Wyjaśnienie	Z obecnych postanowień Regulaminu, odwołujących się do ustawowej definicji organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, wynika, że cechy mogą brać udział w konkursie. Nie ma więc potrzeby ich zmiany.

Minister do spraw
Społeczeństwa Obywatelskiego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Moc Małych
Społeczności